C/2023/1067

15.12.2023.

P9_TA(2023)0195

Pašu resursi: jauns aizsākums ES finansēm, jauns aizsākums Eiropai

Eiropas Parlamenta 2023. gada 10. maija rezolūcija par pašu resursiem: jauns aizsākums ES finansēm, jauns aizsākums Eiropai (2022/2172(INI))

(C/2023/1067)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 311. pantu,

— ņemot vērā 2007. gada 29. marta rezolūciju par Eiropas Savienības pašu resursu nākotni ([1]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 30. jūnija Regulu (ES) 2021/1119, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts") ([2]),

— ņemot vērā Augsta līmeņa grupas pašu resursu jautājumos 2016. gada decembrī publicēto galīgo ziņojumu un ieteikumus par ES turpmāko finansēšanu,

— ņemot vērā Padomes 2020. gada 14. decembra Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, *Euratom* ([3]),

— ņemot vērā 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ([4]) ("Iestāžu nolīgums"),

— ņemot vērā 2022. gada 15. decembra rezolūciju par daudzgadu finanšu shēmas 2021.–2027. gadam uzlabošanu: noturīgs un jaunu problēmu risināšanai piemērots ES budžets ([5]),

— ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko groza Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu (COM(2021)0570),

— ņemot vērā Komisijas paziņojumu "Jaunās paaudzes pašu resursi ES budžetam" (COM(2021)0566),

— ņemot vērā 2020. gada 16. septembra nostāju par projektu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ([6]),

— ņemot vērā 1965. gada 12. maija rezolūciju par Eiropas Komisijas priekšlikumiem attiecībā uz kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) finansēšanu un EEK pašu resursu izveidi ([7]),

— ņemot vērā Padomes 1970. gada 21. aprīļa Lēmumu par dalībvalstu finanšu iemaksu aizstāšanu ar Kopienu pašu resursiem ([8]),

([1]) OV C 27 E, 31.1.2008., 214. lpp.
([2]) OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.
([3]) OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.
([4]) OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.
([5]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0450.
([6]) OV C 385, 22.9.2021., 256. lpp.
([7]) https://www.cvce.eu/en/obj/european_parliament_resolution_on_commission_proposals-en-9c67ed5c-af04-4eab-bf89-445996e987f1.html.
([8]) OV L 94, 28.4.1970., 19. lpp.

— ņemot vērā 1970. gada 22. aprīļa Līgumu, ar ko groza dažus budžeta noteikumus Eiropas Kopienu dibināšanas līgumos un Līgumā par vienotas Eiropas Kopienu Padomes un vienotas Eiropas Kopienu Komisijas izveidi ([9]) (Apvienošanās līgums),

— ņemot vērā 2022. gada 22. jūnijā pieņemtos grozījumus priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un Regulu (ES) 2015/757 ([10]),

— ņemot vērā 2022. gada 22. jūnijā pieņemtos grozījumus priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido oglekļa ievedkorekcijas mehānismu (OIM) ([11]),

— ņemot vērā 2020. gada 16. decembra nostāju attiecībā uz projektu Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam ([12]),

— ņemot vērā 2020. gada 21. jūlijā pieņemtos Eiropadomes secinājumus,

— ņemot vērā izmēģinājuma projektu "Priekšizpēte par to aktīvu atkārtotu izmantošanu sociālajā jomā, kas iesaldēti un konfiscēti pēc Krievijas militārās agresijas pret Ukrainu pieņemto ES sankciju rezultātā" ([13]),

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

— ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas un Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumus,

— ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas vēstuli,

— ņemot vērā Budžeta komitejas ziņojumu (A9-0155/2023),

A. tā kā Savienībai saskaņā ar LESD 311. pantu ir jānodrošina līdzekļi, kas vajadzīgi, lai tā sasniegtu savus mērķus, īstenotu politiku un izpildītu budžetu, un, neskarot citus ieņēmumus, šie līdzekļi pilnībā jāgūst no pašu resursiem; tā kā LESD 311. pantā ir noteikts, ka Padomei pirms lēmuma par pašu resursiem pieņemšanas ir jāapspriežas ar Eiropas Parlamentu;

B. tā kā augsts uz nacionālo kopienākumu (NKI) balstītu iemaksu līmenis padara lēmumu pieņemšanu budžeta jomā pārāk atkarīgu no dalībvalstīm; tā kā Savienības budžetu finansē arī no patiesiem pašu resursiem, kurus iegūst no muitas nodokļiem un pievienotās vērtības nodokļa, ko dalībvalstis mēdz uzskatīt par valsts iemaksām Savienības budžetā;

C. tā kā Eiropas Savienības Tiesa ir atzinusi, ka "Parlamenta budžeta pilnvaru īstenošana plenārsēdē ir uzskatāma par Savienības demokrātisko norišu būtisku brīdi" ([14]);

D. tā kā ceļvedis jaunu pašu resursu ieviešanai juridiski saistošajā Iestāžu nolīgumā nosaka, ka iestādēm jāsaglabā Savienības budžeta finansēšanas jautājums kā viens no svarīgākajiem politiskās darba kārtības jautājumiem, lai nodrošinātu dzīvotspējīgu veidu, kā refinansēt parādus, kas radušies saistībā ar Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu (*NGEU*), un paredz, ka Komisija varētu iekļaut otrajā jauno pašu resursu grozā finanšu darījumu nodokli un finanšu iemaksu, kas saistīta ar uzņēmumu sektoru, vai jaunu kopēju uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi;

E. tā kā nepieciešamība atmaksāt *NGEU*, Krievijas neprovocētā un nepamatotā iebrukuma Ukrainā ekonomisko un sociālo satricinājumu vilnis, inflācijas smagā ietekme uz Savienības budžetu un augošā globālā sacensība par tīras enerģijas tehnoloģiju ražošanas nākotnes veidošanu, ko veicināja pasaules lielvaru īstenota plaša mēroga publiskā intervence, piemēram, ASV Inflācijas samazināšanas akts, un citas jaunas problēmas Savienībai aktualizē nepieciešamību atkārtoti izvērtēt Savienības pašu resursu sistēmu, pilnībā izmantojot jaunu patiesu pašu resursu potenciālu, lai ilgtermiņā nodrošinātu ilgtspējīgu Savienības budžeta finansējumu;

([9]) OV L 2, 2.1.1971., 1. lpp.
([10]) OV C 32, 27.1.2023., 108. lpp.
([11]) OV C 32, 27.1.2023., 320. lpp.
([12]) OV C 445, 29.10.2021., 240. lpp.
([13]) PP 07 23 05.
([14]) 2018. gada 2. oktobra spriedums, *Francijas Republika* pret *Eiropas Parlamentu*, Lieta C-73/17, ECLI:EU:C:2018:787, 35. punkts.

F. tā kā Covid-19 pandēmija ievērojami ietekmēja ES sociālo struktūru un ekonomiku un ir radījusi ilgtermiņa problēmas mūsu ekonomikas un sabiedrības atveseļošanai; uzskata, ka pandēmija izgaismoja svarīgas Eiropā pastāvošas finansējuma vajadzības, kuras vislabāk var risināt, galvenajās politikas jomās rīkojoties kopīgi;

G. tā kā 2022. gada 9. maija ziņojumā par Konferences par Eiropas nākotni galīgajiem rezultātiem ir iekļauts plenārsēdes priekšlikums attiecībā uz to, ka ES ir jāņem vērā pret Ukrainu vērstā kara sociālā un ekonomiskā ietekme un saikne starp ES ekonomikas pārvaldību un jauno ģeopolitisko kontekstu, kā arī jāstiprina budžets, izmantojot jaunus pašu resursus; atgādina, ka Konferencē par Eiropas nākotni (*CoFoE*) ES iedzīvotāji ierosināja gan stiprināt Savienības budžetu ar jauniem pašu resursiem ([15]), gan to, ka Parlamentam vajadzētu lemt par Savienības budžetu, jo valstu līmeņa parlamentiem ir tādas tiesības ([16]);

H. tā kā Parlaments jau ir paudis savu nostāju par to, ka ir jāatceļ jebkādas atlaides un korekcijas, ir jāvienkāršo no PVN iegūtie pašu resursi, jāsaglabā Eiropas budžeta vienotība un jāizmanto naudas sodi un maksas, lai iegūtu papildu ieņēmumus Savienības budžetā;

I. tā kā Komisija 2021. gada decembrī iesniedza tiesību akta priekšlikumu, ar ko ieviesīs trīs jaunas pašu resursu kategorijas, pamatojoties attiecīgi uz emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu (ETS), oglekļa ievedkorekcijas mehānismu (OIM) un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) Konvencijas par starptautisko uzņēmumu ienākuma nodokli pirmo pīlāru;

J. tā kā Parlamenta 2022. gada 23. novembra nostājā par priekšlikumu Padomes lēmumam, ar ko groza Lēmumu (ES, *Euratom*) 2020/2053 par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu, ([17]) šis priekšlikums tika plaši atbalstīts kā svarīgs, kaut arī nepietiekams, pasākums; tā kā Padome turpina izskatīt priekšlikumu;

K. tā kā nozaru tiesību aktus par ETS un OIM ir paredzēts pieņemt 2023. gada otrajā ceturksnī; tā kā daudzpusējā konvencija par ESAO nolīguma pirmo pīlāru un tās saskaņota īstenošana Savienības līmenī joprojām nav pabeigta;

L. tā kā ir manāmas pirmās pazīmes, kas liecina par pašu resursu, kuru pamatā ir nereciklēta izlietotā plastmasa, pozitīvu politisko ietekmi,

Pamatojums ES budžeta ieņēmumu politikas reformai

1. paziņo, ka ES finanšu jomā šobrīd ir vērojams kritisks stāvoklis, kurā reformu trūkumam varētu būt ļoti negatīva ietekme uz Eiropas Savienības nākotni, politiku, mērķiem un Eiropas iedzīvotāju un investoru uzticēšanos Savienībai;

2. uzsver Savienības budžeta izšķirošo un augošo nozīmi Savienības galveno politikas mērķu un pamatprogrammu īstenošanā un reaģētspēju krīzes situācijās; uzsver daudzos jautājumus, kas ES ir jārisina, piemēram, atklātas stratēģiskās autonomijas veidošana, jo īpaši rūpniecības politikas, veselības, kosmosa, pārtikas, izejvielu, ķīmisku produktu un noturības jomā, atkarības no Krievijas fosilā kurināmā izbeigšana, zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšana, neatstājot nevienu novārtā, cīņa pret klimata pārmaiņām un bioloģiskās daudzveidības krīzi, Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošana, dzimumu līdztiesības nodrošināšana, veselības savienības un enerģētikas savienības izveides pabeigšana un svarīgu kopīgu projektu finansēšana tādās jomās kā sadarbība aizsardzības jomā, civilā aizsardzība un kosmoss; atgādina, ka Komisija ir paziņojusi, ka to neparedzēto vajadzību segšanai, kuras radījis karš Eiropā, ir vajadzīgs daudz vairāk līdzekļu nekā tie, kas pieejami pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā (DFS); uzskata, ka visām jaunajām Savienības politikas jomām un uzdevumiem ir vajadzīgi jauni finanšu līdzekļi un jauni papildu resursi;

3. šajā sakarībā atkārtoti norāda, ka stabilam, uzticamam un noturīgam Savienības budžeta finansējumam ir vajadzīgs diversificēts un paplašināts pašu resursu kopums; pauž pārliecību, ka labi izstrādātai Savienības pašu resursu reformai ir milzīgs potenciāls ne tikai stiprināt tās budžeta vajadzību finansēšanu, bet arī palielināt tās politikas rezultātus, uzlabot fiskālo līdzsvaru starp Savienību un dalībvalstīm un radīt pievienoto vērtību vispārējām publiskajām finansēm;

([15]) *CoFoE*, 16. priekšlikums.
([16]) *CoFoE*, 39. priekšlikums.
([17]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2022)0404.

4. atgādina, ka Savienībai ir pienākums atmaksāt ES Atveseļošanas plāna satvarā veikto aizņēmumu pamatsummu un procentus; šajā sakarībā atgādina, ka Savienības iestādes ir pieņēmušas atmaksāšanas plānu kā juridiski saistošu iestāžu nolīgumu, ar ko izveido ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai visu aizņēmumu izmaksu segšanai; šajā sakarībā atgādina, ka Savienības kā gandrīz suverēnas aizņēmējas trīskāršais AAA kredītreitings cita starpā ir atkarīgs no to iestāžu drošības un uzticamības, kuras veic turpmākus pasākumus saistībā ar politisko apņemšanos ieviest jaunus pašu resursus; atgādina, ka Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta (*NGEU*) atmaksāšanas izmaksas un to svārstības jau negatīvi ietekmē Savienības budžetu, un atkārtoti aicina Komisiju DFS vidusposma pārskatīšanā risināt *NGEU* jautājumu un paredzēt *NGEU* budžeta pozīciju papildus DFS noteiktajiem maksimālajiem apmēriem;

5. atgādina par savu iepriekšminēto 2022. gada 23. novembra nostāju attiecībā uz priekšlikumu grozīt lēmumu par pašu resursiem; atgādina, ka Parlaments ir plaši atbalstījis iniciatīvu ieviest trīs jaunus ieņēmumu avotus, pamatojoties uz ETS, OIM un ESAO konvencijas pirmā pīlāra ieņēmumiem;

6. pauž lielas cerības, ka, izmantojot uz ETS un OIM balstītos pašu resursus, beidzot tiks izpildīta ilgstoši paustā prasība labāk sasaistīt Savienības budžeta ieņēmumu daļu ar vides politiku un pamatoto ideju par klimata politikas integrēšanu izdevumu un ieņēmumu politikā; norāda, ka nozaru sarunās par OIM un ETS ir panākta vienošanās; atzinīgi vērtē to, ka no tām izrietošie juridiskie teksti ETS direktīvā un OIM regulā joprojām ir pilnībā saderīgi ar priekšlikumu par pašu resursiem; aicina Savienības iestādes rūpīgi izvērtēt ietekmi uz ieņēmumu aplēsēm; uzstāj, ka šādas analīzes nedrīkst izmantot kā ieganstu lēmumu pieņemšanas bloķēšanai, un aicina Komisiju cik vien ātri iespējams panākt attiecīgo tiesību aktu pieņemšanu; turklāt atzīst, ka ilgākā laikposmā, saskaņā ar plānu turpinoties dekarbonizācijas procesam, ieņēmumi no zaļajiem pašu resursiem samazināsies;

7. norāda, ka priekšlikumā par pašu resursiem iekļautā atsauce uz pašu resursiem no ESAO/G20 pirmā pīlāra nolīguma ieņēmumiem būs jāatjaunina saskaņā ar daudzpusējo konvenciju un ar to saistīto Savienības direktīvu, lai saskaņoti īstenotu noteikumus dalībvalstīs; tomēr pauž lielas bažas par to, ka sarunas par pirmā pīlāra reformu starptautiskā līmenī joprojām noris pārāk lēni;

8. uzskata, ka šie jaunie pašu resursi ir nepieciešami, lai izvairītos no tā, ka nākamā eiropiešu paaudze maksā par *NGEU* satvarā veikto aizņēmumu pamatsummas un procentu atdošanu, vai nu palielinoties nodokļu slogam, vai samazinoties regulārajām Savienības programmām, kas tieši ietekmē saņēmējus un projektu īstenotājus; pauž stingru pārliecību par to, ka Savienības iestādēm un politiskajiem dalībniekiem būtu skaidrāk jāinformē iedzīvotāji par Savienības budžeta un tā ieņēmumu daļas sniegtajām priekšrocībām; norāda uz Eiropas iedzīvotāju leģitīmo prasību pēc lielāka taisnīguma sociālajā un nodokļu jomā; brīdina par to, ka nevajadzētu mēģināt samazināt finansējumu parastajām Savienības politikas jomām, lai nodrošinātu iespēju atmaksāt Savienības parādu, jo tas apdraudētu Savienības ilgtermiņa mērķus, piemēram, ekonomisko, sociālo un teritoriālo konverģenci, pētniecību un inovāciju, un zaļo un digitālo pārkārtošanos;

9. pauž nožēlu par to, ka veids, kādā Savienības budžets pašreiz tiek finansēts, pakļauj to valstu budžeta ierobežojumiem, tādējādi radot lejupvērstu spiedienu uz jau tā pieticīgo kopējo apjomu un taisnīgas atdeves pieeju, kas neatspoguļo Savienības integrācijas pamatā esošo solidaritātes principu visā pilnībā; uzskata, ka šī struktūra ir viens no galvenajiem iemesliem, kas neļauj Savienībai efektīvi izpildīt visus uzdevumus un saistības; pauž nopietnas bažas par lēno progresu, kas kopš Eiropas Kopienu izveides ir panākts pašu resursu sistēmas modernizācijā;

10. pauž nožēlu par to, ka Padome vēl nav apstiprinājusi pirmo jauno pašu resursu grozu; aicina dalībvalstis, lieki nekavējoties, steidzamības kārtā Padomē pieņemt 2021. gada 14. decembra pirmajā paketē iekļautos jaunos pašu resursus; tomēr pauž nopietnas bažas par to, ka jauno pašu resursu radītās summas nebūs pietiekamas, lai segtu visas *NGEU* atmaksāšanas un aizņēmumu izmaksas (saskaņā ar aplēsēm līdz 2058. gadam vidēji vismaz līdz 15 miljardiem EUR gadā); tādēļ aicina Komisiju cik vien drīz iespējams un ne vēlāk kā 2023. gada trešajā ceturksnī nākt klajā ar nākamo priekšlikumu kopumu; uzstāj, ka šajos priekšlikumos ir jāņem vērā Parlamenta prioritātes, kas izklāstītas šajā dokumentā;

ES finansējuma avotu dažādošana un jauna ieņēmumu līdzsvara rašana

11. mudina visus dalībniekus turpināt centienus noteikt jaunus un, vēlams, patiesus pašu resursus un citus ieņēmumu avotus Savienības budžetam, lai pilnībā segtu kopējos paredzamos izdevumus saistībā ar *NGEU* satvarā saņemtā aizņēmuma pamatsummas un procentu atmaksu un stiprinātu Savienības budžetu, kurā jāatsakās no dogmatiskās idejas par 1 % no ES IKP; uzskata, ka jaunu pašu resursu ieviešana papildus juridiski saistošajam Iestāžu nolīgumam, ne vien ļautu panākt ilgstošus ieguvumus Savienības rīcībpolitikas īstenošanā, bet arī nodrošinātu Savienībai uzticama un vieda parāda vērtspapīru emitenta statusu;

12. uzsver, ka ieņēmumiem no Savienības papildu pašu resursiem jābūt pietiekami lieliem, lai ne tikai segtu Savienības obligāciju parāda apkalpošanu, tostarp procentu maksājumus, bet arī lai uzturētu un veicinātu nepieciešamās Eiropas investīcijas pēc 2026. gada;

13. uzskata, ka Savienības budžeta ieņēmumu daļa būtu stratēģiski jāizmanto, lai stiprinātu Savienības konkurētspēju un ilgtspēju un veicinātu inovāciju ES, kā arī sociālo, fiskālo un vides taisnīgumu; uzsver, ka zaļie pašu resursi būtu jāpapildina ar pašu resursiem no uzņēmumu sektora nodokļiem, lai nodrošinātu pietiekamību, fiskālo līdzvērtību (tiem, kas gūst labumu no Savienības un tās atvērtajiem tirgiem, būtu arī jāsniedz taisnīga daļa no sava finansējuma) un vispārēju sadales taisnīgumu starp dalībvalstīm un nozarēm;

14. uzsver — lai pārvarētu klimata un biodaudzveidības krīzes, būs jāpiesaista vēl vairāk resursu un jāpārvērtē Savienības pašreizējie stimulējošie politikas pasākumi; viennozīmīgi uzskata, ka Savienības budžeta ieņēmumu daļu var izmantot, lai ne vien atturētu no noteiktas negatīvas rīcības, bet arī nodrošinātu investīcijas, kas vajadzīgas, veicot zaļo pārkārtošanos uz oglekļneitrālu ekonomiku; uzsver, ka šiem politikas pasākumiem ir svarīga nozīme 2030. un 2050. gada mērķrādītāju sasniegšanā, jo īpaši, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un pakāpeniski izbeigtu fosilā kurināmā izmantošanu;

Uzņēmumu ienākumu nodokļi (BEFIT)

15. ar nepacietību gaida 2023. gada trešajā ceturksnī plānoto Komisijas iniciatīvu "Uzņēmējdarbība Eiropā: ienākumu nodokļu sistēma (*BEFIT*)"; mudina Komisiju ierosināt vienotu uzņēmumu ienākumu nodokļu noteikumu kopumu Savienībā, kura pamatā būtu kopējās nodokļu bāzes galvenās iezīmes un peļņas sadale starp dalībvalstīm, izmantojot formulu vai ar formulu aprēķinātu uzņēmumu ienākuma nodokļu sadalījumu, kura pamatā ir *BEFIT* noteikumi, kā jaunus pašu resursus saskaņā ar ceļvedi; sagaida, ka ar jauno pieeju šiem uz uzņēmumu ienākumu nodokļiem balstītajiem pašu resursiem tiks atrisinātas problēmas saistībā ar valstu atšķirībām uzņēmumu ienākumu nodokļu jomā, kas līdz šim ir kavējušas pašu resursu izmantošanu šajā jomā, un tiks nodrošināta plaša darbības joma, aptverot vairāk uzņēmumu, kas darbojas vienotajā tirgū, nekā tikai dažus lielākos un ienesīgākos daudznacionālos uzņēmumus, uz kuriem attiecas ESAO pirmā pīlāra nolīgums; brīdina — ja sarunas par ESAO pirmo pīlāru netiks pabeigtas pieņemamā termiņā, Komisijai būtu jāapsver citas iespējas gūt ieņēmumus no lielām korporācijām, kas darbojas vienotajā tirgū;

Taisnīgs ES robežu mehānisms

16. pauž nožēlu par to, ka dažu Savienības vienotajā tirgū ievestu produktu ražošanas ķēdēs ir iesaistīti darba ņēmēji no trešām valstīm, kuri nesaņem pienācīgu atalgojumu un dažos gadījumos dzīvo galējā nabadzībā; norāda, ka šādu preču imports Savienībā rada negodīgu konkurenci (sociālo dempingu);

17. tādēļ aicina Komisiju turpināt apspriešanos ar ieinteresētajām personām un veikt rūpīgu ietekmes novērtējumu attiecībā uz iespējamu tiesību akta priekšlikumu par taisnīgu robežu mehānismu, kurā noteikts, ka uzņēmumiem, kas importē preces Savienības vienotajā tirgū, ir jāmaksā darba ņēmējiem, kuri strādā trešās valstīs to globālajā piegādes ķēdē, dienas alga, kas pārsniedz attiecīgo nabadzības slieksni un ir pietiekama, lai viņi varētu izvairīties no absolūtas nabadzības, kā to definējušas attiecīgās starptautiskās organizācijas; uzsver, ka gadījumā, ja uzņēmums Savienības vienotajā tirgū importē produktus, ko izgatavojuši darba ņēmēji trešajās valstīs, kuru alga pretrunā ar šādu tiesību aktu ir zemāka par noteikto apmēru, šim uzņēmumam būtu jāmaksā summa, kas atbilst šī apmēra un darba ņēmējiem izmaksātās algas starpībai; uzskata, ka ieņēmumi no maksām, kas iekasētas, īstenojot šādu pasākumu, būtu jāuzkrāj Savienības budžetā; sagaida, ka Komisija sniegs aplēsi par ietekmi uz darba apstākļiem trešās valstīs, kā arī par šāda pasākuma atbilstību attiecīgajiem PTO noteikumiem; uzskata, ka šāds pasākums varētu uzlabot to Savienībā ražojošo uzņēmumu konkurētspēju, kuri ievēro konkrētus darba standartus, darba nosacījumus un atalgojuma līmeņus; aicina Komisiju, apsverot taisnīga robežu mehānisma ieviešanu, ņemt vērā pieredzi, kas gūta saistībā ar Savienībā un pasaulē pastāvošajiem salīdzināmajiem mehānismiem, piemēram, OIM;

Finanšu darījumu nodoklis (FDN)

18. atkārtoti aicina Komisiju iekļaut finanšu pakalpojumus, tostarp finanšu darījumus, otrajā pašu resursu grozā; tādēļ aicina Komisiju apsvērt iespēju ieviest Savienības mēroga FDN; šajā kontekstā mudina Komisiju un dalībvalstis, kas iesaistītas sarunās par ciešāku sadarbību, darīt visu iespējamo, lai līdz 2023. gada jūnija beigām panāktu vienošanos par FDN; mudina pārējās dalībvalstis tām pievienoties; uzskata, ka FDN kā pašu resursi ir augsta potenciāla ieņēmumi, kas atvieglotu *NGEU* parāda atmaksu un nodrošinātu papildu līdzekļus Savienības prioritāšu finansēšanai; uzsver, ka ikvienam priekšlikumam būtu jāpievieno rūpīgs ietekmes novērtējums, ar to būtu jāveicina Savienības politikas mērķu sasniegšana un tajā jāievēro Savienības subsidiaritātes princips;

19. vērš uzmanību uz to, ka Savienībā ir palielinājusies uzņēmumu akciju atpirkšanas (savu akciju atpirkšanas (*share buyback*)) tendence; aicina Komisiju izvērtēt iespēju piemērot akcīzes nodokli par korporāciju īstenoto akciju atpirkšanu, jo tas ļautu radīt jaunus resursus, vienlaikus atturot no šīs aizvien izplatītākās prakses, kas atalgo ārvalstu akcionārus uz investīciju rēķina; šajā sakarībā aicina Komisiju pirms jebkādiem turpmākiem priekšlikumiem novērtēt šāda akcīzes nodokļa iespējamo ietekmi uz vienoto tirgu; aicina Komisiju kā vēl vienu iespēju izvērtēt kopēju un standartizētu ienākumu izcelsmes vietā ieturētā nodokļa sistēmu;

Kriptovalūtu nodoklis

20. ierosina ieviest Eiropas kriptoaktīvu nodokli, no kura gūtie ieņēmumi ieplūstu Savienības budžetā kā jauni pašu resursi; norāda, ka kopš 2008. gada krīzes kriptoaktīvu globālais tirgus ir strauji (lai gan nestabili) pieaudzis un kapitalizācija 2021. gada maijā sasniedza līdz pat 2 triljoniem EUR; norāda, ka kriptoaktīvi aizvien vairāk tiek uzskatīti par īstu maksāšanas līdzekli un daļu no ieguldījumu stratēģijām; uzsver, ka kriptoaktīvu regulēšana un aplikšana ar nodokļiem Savienības līmenī ir efektīvāka nekā valsts līmenī, ņemot vērā to augstās mobilitātes un pārrobežu dimensiju; šajā sakarībā uzsver, ka Eiropas kriptoaktīvu nodoklis veicinātu saskaņotas nodokļu sistēmas izveidi kriptoaktīvu jomā, vairāk atbilstu kriptoaktīvu tirgus pārrobežu būtībai un veicinātu nodokļu standartu pieņemšanu pasaules līmenī;

21. uzsver, ka kriptoaktīviem var piemērot vairākas nodokļu uzlikšanas iespējas, piemēram, nodokli par kapitāla pieaugumu, ko rada darbības ar kriptoaktīviem (pamatojoties uz vienotu nodevas likmi visām dalībvalstīm), nodokli par kriptoaktīvu darījumiem vai nodokli par kriptoaktīvu ieguvi un tirdzniecību, ko nosaka atkarībā no to elektroenerģijas patēriņa un ietekmes uz vidi; aicina Komisiju novērtēt šo iespēju ietekmi uz Eiropas kriptoaktīvu tirgu, aplēst iespējamos ieņēmumus un nākt klajā ar konkrētu priekšlikumu;

Digitālā ekonomika

22. atkārto savā iepriekšminētajā 2022. gada 23. novembra nostājā pausto aicinājumu, kurā Parlaments norādīja, ka gadījumā, ja ESAO līmenī līdz 2023. gada beigām nepārprotami netiks panākts progress virzībā uz daudzpusējo konvenciju, būtu jāiesniedz tiesību akta priekšlikums par digitālo nodevu vai līdzīgu pasākumu, ko var ieviest vienpusēji un kas var kalpot par pamatu Savienības pašu resursiem, lai līdz 2026. gadam gūtu ieņēmumus; atzinīgi vērtē to, ka joprojām notiek debates par lielo digitālā satura nodrošinātāju ieguldījumu tīkla izmaksās;

23. turklāt konstatē, ka datu ekonomikas paplašināšanās Eiropā ir izraisījusi strauju datu plūsmas pieaugumu, jo īpaši pandēmijas laikā, un ievērojamus ekonomiskus ieguvumus lielākajiem interneta uzņēmumiem un telesakaru nozarei kopumā; ņem vērā datu plūsmu ietekmi uz vidi; aicina Komisiju noteikt un novērtēt pasākumus, lai optimizētu šo datu plūsmu un ierobežotu tās oglekļa pēdu, tostarp izmantojot finansiālus stimulus;

Uz statistiku balstīti pašu resursi

24. uzskata, ka pašu resursiem piemīt augsts pievienotās vērtības potenciāls, kas izpaužas kā uz statistiku balstītas valstu iemaksas, kuras dalībvalstīm sniedz stimulu un atlīdzību par Savienības līmeņa politikas enerģisku īstenošanu; aicina Komisiju novērtēt un simulēt ietekmi, ko radītu šādas valstu iemaksas, kuras aprēķinātas, pamatojoties uz statistiku sociālajā un vides jomā, kurā par katru gadu ir pieejami stabili, ticami un kopīgi saskaņoti *Eurostat* dati;

25. uzskata, ka šādu uz statistiku balstītu valstu iemaksu precīzu tvērumu un piesaistīšanas likmi varētu palielināt un kalibrēt tā, lai nodrošinātu nākamā pašu resursu groza vispārēju sadales taisnīgumu; uzskata, ka šāds visaptverošs un pienācīgi kalibrēts pašu resursu grozs tādējādi varētu aizstāt un padarīt liekus jebkādus mākslīgus samazinājumus, fiksētas summas atlaides vai korekcijas mehānismus ieņēmumu daļā, kas apdraud pašu resursu politikas konsekvenci un stimulēšanu;

26. jo īpaši prasa izveidot pašu resursus, kuros būtu ņemtas vērā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības; uzsver, ka saskaņā ar šo mehānismu daļa no iemaksām, kuru pamatā ir NKI, tiktu aizstāta ar jaunu sadales principu; saskaņā ar šo principu dalībvalstīm, kurās ir lielāka vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība, būtu proporcionāli jāiegulda vairāk nekā dalībvalstīm, kurās ir šī atšķirība ir mazāka;

27. aicina izskatīt iespēju ieviest jaunus pašu resursus, kas saistīti ar tādiem atkritumu veidiem, kuri nav izlietotais plastmasas iepakojums; tas cita starpā stimulētu dalībvalstis palielināt to atkritumu īpatsvaru, kurus izmanto materiālu atkārtotai izmantošanai un reģenerācijai, un tādējādi palīdzētu sasniegt aprites ekonomikas mērķi;

28. aicina izveidot pašu resursus, kuru pamatā ir ar bioatkritumu pārstrādi saistīti ieņēmumi; uzsver, ka saskaņā ar šo mehānismu daļa no iemaksām, kuru pamatā ir NKI, tiktu aizstāta ar jaunu sadales principu, saskaņā ar kuru dalībvalstīm, kas pārstrādā mazāk bioatkritumu, jāmaksā vairāk nekā dalībvalstīm, kas pārstrādā vairāk bioatkritumu; prasa Komisijai izvērtēt, vai varētu ieviest arī uz bīstamo atkritumu radīšanas samazināšanu vērstu stimulēšanas mehānismu un atbalstīt šo atkritumu dekontamināciju, lai atvieglotu to pārstrādi;

29. aicina izveidot pašu resursus, kuru pamatā ir ar pārtikas atkritumu pārstrādi saistīti ieņēmumi; uzsver, ka šī mehānisma satvarā daļa no iemaksām, kuru pamatā ir NKI, tiktu aizstāta ar jaunu sadales principu, saskaņā ar kuru dalībvalstu iemaksu apmēru noteiktu, ņemot vērā attiecīgajā gadā radīto pārtikas atkritumu daudzumu; uzskata, ka šie pašu resursi stimulētu dalībvalstis ieviest politiku pārtikas atkritumu mazināšanas pasākumiem visā ražošanas ķēdē un patēriņa posmā;

Ieņēmumu avoti, kas nav pašu resursi

30. atkārtoti norāda, ka visi publiskie ieņēmumi, kas gūti no Savienības politikas īstenošanas, Savienības noteikumu izpildes vai Savienības finansētas infrastruktūras izmantošanas, pēc noklusējuma un ieguvumu savstarpējas sadalīšanas nolūkā būtu jāuzkrāj Savienības budžetā kā pašu resursi vai kā citi ieņēmumi, jo īpaši tad, ja ieņēmumu noteikšanu, iekasēšanu un izpildi centralizēti organizē Savienības iestāde; aicina Komisiju kā priekšlikumu izstrādātāju un Parlamentu un Padomi kā likumdevējas iestādes ievērot šo transversālo pieeju likumdošanas darbā;

31. uzstāj, ka gada budžetā būtu jāiekļauj tādi budžeta ieņēmumi kā nodevas, maksas, piemēram, tās, ko iekasē par vīzu režīma atcelšanu saskaņā ar Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (*ETIAS*), kad tā sāks darboties, maksas par pārsniegtajām emisijām, naudas sodi par konkurences noteikumu pārkāpumiem un naudas sodi par citiem līdzīgiem pārkāpumiem; atzīst, ka ar Līgumu saistītu iemeslu dēļ šādiem citiem ienākumiem saskaņā ar 311. pantu joprojām vajadzētu būt papildu pašu resursiem, kuriem arī turpmāk jābūt Savienības budžeta galvenajam finansējuma avotam;

32. vērš uzmanību uz īpašo gadījumu, kas attiecas uz ienākumiem, kuri gūti, piespriežot sodus krimināllietās un jo īpaši konfiscējot līdzekļus gadījumos, kad netiek ievērotas Savienības sankcijas; prasa Komisijai sīki izvērtēt, kā šādus ieņēmumus vai soda naudas, ko iekasē dalībvalstu iestādes, varētu darīt pieejamus Savienības budžetā kā pašu resursus; atbalsta ideju par to, ka ieņēmumus no noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskācijas un monetizācijas varētu padarīt par Savienības pašu resursiem; atbalsta ideju par Krievijas līdzekļu konfiskācijas un monetizācijas rezultātā iegūto līdzekļu pieejamību palīdzības un atjaunošanas pasākumiem Ukrainā; ierosina novirzīt šādus ieņēmumus no Savienības vispārējā budžeta un nodrošināt pārvaldības struktūru, kurā iesaistīts Ukrainas parlaments un Eiropas Parlaments;

Vēlētiem pārstāvjiem ir jānodrošina fiskālā leģitimitāte: konstitucionālie, procesuālie un vēsturiskie apsvērumi

33. atgādina, ka debatēm par Eiropas integrācijas finansēšanas avotiem ir ilga un spilgta vēsture; atgādina, ka 1951. gada 18. aprīļa Parīzes līguma par Eiropas Ogļu un tērauda kopienas izveidošanu 49. pantā bija noteikts, ka "Augstā iestāde ir pilnvarota iegūt līdzekļus, kas tai vajadzīgi savu uzdevumu veikšanai, uzliekot nodevas ogļu un tērauda ražošanai; [un] slēdzot līgumus par aizdevumiem";

34. uzsver, ka 201. pantā 1957. gada 25. marta Romas līgumā, ar ko izveido Eiropas Ekonomikas kopienu, ir noteikts, ka "Komisija izskatīs nosacījumus, saskaņā ar kuriem dalībvalstu finanšu iemaksas … var aizstāt ar citiem Kopienas resursiem, jo īpaši ar ieņēmumiem no kopējā muitas tarifa pēc tam, kad tas būs galīgi ieviests";

35. atgādina, ka Eiropas Kopienas sešu dibinātāju valstu vai to valdību vadītāji 1969. gadā 2. decembrī notikušā Hāgas samita galīgajā paziņojumā "vienojās pakāpeniski aizstāt … dalībvalstu iemaksas ar pašu [t. i. Kopienu] resursiem, ņemot vērā visas intereses attiecībā uz to, lai pienācīgā laikā panāktu Kopienu budžetu integrētu finansēšanu … un stiprinātu Eiropas Parlamenta budžeta pilnvaras";

36. pauž nožēlu par to, ka, neraugoties uz šīm primāro tiesību aktu saistībām, kopš Apvienošanās līguma 1970. gadā ir ieviesti tikai divi jauni pašu resursi, proti, uz NKI balstītā iemaksa 1988. gadā un pašu resursi, kas pamatojas uz nereciklēta izlietotā plastmasas iepakojuma daudzumu, 2021. gadā;

37. atzīst NKI pašu resursu priekšrocības, ņemot vērā to uzticamo līdzsvarošanas funkciju; pauž nožēlu par to, ka pašu resursu sistēmā joprojām dominē dalībvalstu iemaksu daļa, kas tagad ir aptuveni 80 %; norāda uz tradicionālo un īsto pašu resursu, jo īpaši muitas nodokļu, pieticīgo daļu, kas pašlaik ir aptuveni 13 %;

38. secina, ka pašreizējā Savienības budžeta finansēšana ir pretrunā Savienības dibinātāju nodomam un Līgumu garam;

39. atgādina par savām konsultatīvajām pilnvarām attiecībā uz lēmumu par pašu resursiem; pauž pārliecību, ka Eiropas Parlamentam kā likumdevējam un budžeta lēmējiestādei būtu jāpiešķir lielāka loma attiecībā uz pamata tiesību aktiem, kā arī ikgadējā budžeta procedūrā attiecībā uz ieņēmumu daļu un parāda līmeni; turklāt uzskata, ka Eiropas Parlamentam būtu jāuzņemas lielāka loma lēmumu pieņemšanas procesā par pašu resursiem, lai nodrošinātu Savienības publisko finanšu pamanāmību, leģitimitāti un demokrātisko pārskatatbildību;

40. atgādina, ka pašu resursu mehānisma pamatā vajadzētu būt vispārējiem mērķiem — vienkāršībai, pārredzamībai un vienlīdzībai; atkārtoti pauž nostāju, ka būtu jāatceļ atlaides un citi korekcijas mehānismi;

41. uzsver, ka ir steidzami jāpanāk progress attiecībā uz jaunajiem pašu resursiem papildus otrajam grozam, kas iekļauts Iestāžu nolīgumā; atgādina dalībvalstīm, ka sarunas par daudzpusējo daudzgadu finanšu shēmu pēc 2027. gada ir cieši saistītas ar sarunām par pašu resursiem un pietiekamu pašu resursu pieejamību; pauž gatavību izmantot visas savas budžeta pilnvaras, lai nodrošinātu skaidru un efektīvu progresu pašu resursu jomā;

o

o o

42. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.